

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені М.П. ДРАГОМАНОВА

НІКОЛАЙЧУК Світлана Петрівна

УДК 378.011.3-051:687

**МЕТОДИКА НАВЧАННЯ
МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ**

13.00.02 – теорія та методика навчання (технічні дисципліни)

Автореферат

дисертації на здобуття наукового ступеня

кандидата педагогічних наук

Київ – 2015

Дисертацією є рукопис.

Роботу виконано в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор
КОРЕЦЬ Микола Савич,
Національний педагогічний університет імені
М.П. Драгоманова, завідувач кафедри
загальнотехнічних дисциплін, директор
Інженерно-педагогічного інституту.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор
ТИТАРЕНКО Валентина Петрівна,
Полтавський національний педагогічний
університет імені В.Г. Короленка, декан факультету
технологій та дизайну;

кандидат педагогічних наук, доцент
ХАРИТОНОВА Валентина Василівна,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини, доцент кафедри теорії та
методики навчання технологій.

Захист відбудеться 18 грудня 2015 року о 14:00 на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.053.19 в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова за адресою: 01601, м. Київ, вул. Пирогова, 9.

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотеці Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (01601, м. Київ, вул. Пирогова, 9).

Автореферат розіслано 18 листопада 2015 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

М.П. Малезик

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У навчальній програмі трудового навчання загальноосвітніх навчальних закладів усі інваріативні та більшість варіативних модулів присвячені питанням текстильного матеріалознавства, що свідчить про його важливу роль для фахової підготовки майбутніх учителів технологій з обслуговуючих видів праці. Тому навчальна дисципліна «Матеріалознавство швейних виробів» включена до складу професійно-орієнтованої підготовки варіативної частини циклу освітньо-професійної програми підготовки майбутніх учителів технологій.

У різних навчальних закладах за напрямом підготовки «Технологічна освіта» дисципліна, що займається вивченням питань будови, властивостей, асортименту, технологій виробництва та якості швейних матеріалів, має різні назви: «Текстильне матеріалознавство», «Швейне матеріалознавство», «Матеріалознавство швейних виробів». Назва дисципліни «Текстильне матеріалознавство» є більш вузькою і не охоплює ряд важливих питань матеріалознавства швейного виробництва. При вивченні цієї дисципліни недостатньо знань тільки про властивості волокон, ниток і тканин. Для формування предметно-орієнтованої компетентності майбутнього вчителя технологій необхідні знання про виробництво та асортимент усіх швейних матеріалів. Виходячи з цього, доцільною назвою для вказаної вище дисципліни є «Матеріалознавство швейних виробів».

Завданням вищої педагогічної освіти протягом останніх років є формування професіоналів, які б поєднували у своїй майбутній професійній діяльності глибокі фундаментальні теоретичні знання, практичну підготовку, здатність виконувати професійні завдання в умовах постійно зростаючих вимог інформаційного суспільства. Проблема формування фахової компетентності майбутніх учителів технологій набула особливого значення з підписанням Україною Болонської декларації, внаслідок чого відбулася активна переорієнтація оцінки освітніх результатів у навчанні з поняття «підготовленість», «освіченість», «загальна культура», «виховання» на поняття «компетенція», «компетентність», «компетентний». Це потребує модернізації існуючих підходів до підготовки майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів. Формування нової концепції освітнього результату викликало необхідність впровадження компетентнісного підходу до підготовки фахівців. На жаль, сучасний стан підготовки майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів свідчить про більш формальний характер реалізації компетентнісного підходу замість реальних заходів впровадження.

Аналіз змісту та стану підготовки з матеріалознавства швейних виробів майбутніх учителів технологій свідчить про необхідність зміни змістового наповнення дисципліни та методики її викладання. Понад десять років навчальні програми з трудового навчання (технологій) базуються на засадах проектно-технологічної діяльності, що, у свою чергу, потребує перегляду змісту та методики фахової підготовки майбутніх учителів технологій, зорієнтовану на формування у них проектно-творчої компетентності.

Організація проектно-технологічної діяльності учнів потребує відповідної підготовки майбутніх учителів технологій, їх вміння здійснювати свої педагогічні

проекти, планувати й організовувати навчальну творчу діяльність учнів. Відповідно до цього слід внести зміни у навчальний процес, його методичне та матеріально-технічне забезпечення. Майбутній учитель технологій під час навчання у вищому навчальному закладі повинен навчитися організовувати проектно-технологічну діяльність самостійно, щоб потім навчати цього учнів, оскільки проектно-технологічна діяльність сприяє не тільки розвитку творчих здібностей учнів, але й позитивно впливає на підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Питання підготовки вчителів технологій досліджували багато науковців, зокрема: Авраменко О.А., Коберник О.М., Корець М.С., Котелянець Н.В., Оршанський Л.В., Сидоренко В.К., Терещук А.І., Тхоржевський Д.О., Титаренко В.П., Ткачук С.І., Цина А.Ю., Ящук С.М., Яшанов С.М. та інші. Питання методики навчання матеріалознавства швейних виробів досліджені недостатньо, переважно їх розкривали такі науковці як Гнеденко О.П., Хоменко Л.М. Велику роль у підготовці майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів відіграє зміст дисципліни, формуванням якого займалися такі науковці як: Амірова Е.К., Бузов Б.А., Дрегуляс Е.П., Модестова Т.А., Савостицкий Н.А., Супрун Н.П., Патлашенко О.А. та інші.

Аналіз існуючого змісту та методики навчання матеріалознавству швейних виробів майбутніх учителів технологій свідчить про те, що в існуючих навчальних програмах з даної дисципліни не реалізується компетентнісний підхід та проектна технологія. Виходячи з цього є потреба в науковому обґрунтуванні програмно-методичного забезпечення навчання матеріалознавству швейних виробів майбутніх учителів технологій, яке б у повній мірі враховувало основні дидактичні принципи, сучасні суспільні, освітні та галузеві тенденції.

Актуальність визначеної проблеми та її недостатня розробленість зумовили вибір теми дисертаційного дослідження: «Методика навчання матеріалознавства швейних виробів майбутніх учителів технологій».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до тематичного плану науково-дослідної роботи Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова «Теорія і технологія навчання та виховання в системі освіти» (протокол № 5 від 28.01.2004 р.). Тему дисертації затверджено Вченою радою Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (протокол № 10 від 29.06.2011 р.) та погоджено рішенням бюро Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні (протокол № 8 від 22.10.2013 р.).

Об'єкт дослідження – фахова підготовка майбутніх учителів технологій.

Предмет дослідження – методика навчання майбутніх учителів технологій матеріалознавству швейних виробів.

Мета дослідження – розробити, науково обґрунтувати та експериментально перевірити методику навчання майбутніх учителів технологій матеріалознавству швейних виробів.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати стан підготовки майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів; обґрунтувати доцільність удосконалення структури та змісту навчальної дисципліни.

2. Дослідити теоретичні основи компетентнісного підходу та проектно-технологічної діяльності у системі підготовки майбутніх учителів технологій.

3. Науково обґрунтувати та розробити методику навчання майбутніх учителів технологій матеріалознавству швейних виробів на основі компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів.

4. Провести дослідно-експериментальну перевірку розробленої методики навчання матеріалознавству швейних виробів майбутніх учителів технологій.

Для вирішення поставлених завдань було використано такі **методи дослідження**:

теоретичні: аналіз літературних джерел; аналіз змісту підготовки майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів; прогнозування, моделювання для розроблення й обґрунтування методики навчання матеріалознавству швейних виробів у процесі фахової підготовки майбутніх учителів технологій;

емпіричні: педагогічне спостереження за діяльністю студентів; опитування, анкетування, бесіди з викладачами педагогічних ВНЗ; ретроспективний аналіз власного досвіду у використанні педагогічних інновацій у навчальному процесі; педагогічний експеримент для перевірки ефективності розробленої методики навчання матеріалознавству швейних виробів;

математичні: методи математичної статистики для визначення достовірності обробки результатів дослідження та кількісного і якісного аналізу результатів експерименту.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що:

вперше науково обґрунтовано та розроблено методику навчання майбутніх учителів технологій матеріалознавству швейних виробів на основі компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів; обґрунтовано реалізацію основ компетентнісного підходу та проектно-технологічної діяльності у процес навчання матеріалознавству швейних виробів;

визначено поняття предметно-орієнтованих компетентностей учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів;

обґрунтовано та приведено у відповідність до змісту назви навчальної дисципліни «Матеріалознавство швейних виробів»;

удосконалено модель системи навчання матеріалознавству швейних виробів шляхом впровадження компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів;

набуло подальшого розвитку теоретичне обґрунтування структури та змісту навчальної дисципліни «Матеріалознавство швейних виробів» для системи підготовки майбутніх учителів технологій.

Практичне значення результатів дослідження полягає у розробці навчальної програми та методичного забезпечення навчання матеріалознавства швейних виробів, а також створення дидактичних умов для навчального процесу шляхом реалізації компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів.

Матеріали дослідження можуть бути використані для подальшого удосконалення фахової підготовки майбутніх учителів технологій та у процесі стажування та підвищення кваліфікації викладачів технічних дисциплін.

Впровадження результатів дослідження. Основні результати дослідження впроваджені у навчальний процес підготовки вчителів технологій в Інженерно-педагогічному інституті Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (№ 07-10/1333 від 23.06.2015 р.), у Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка (№ 1643 від 23.06.2015 р.), в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (№ 67/10-84 від 08.06.2015 р.), у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка (№ 1107-а від 28.05.2015 р.), у Державному вищому навчальному закладі «Переяслав-Хмельницький університет імені Григорія Сковороди» (№ 152 від 16.02.2015 р.).

Вірогідність та обґрунтованість результатів дослідження забезпечується коректністю вихідних даних; застосуванням комплексу методів дослідження, адекватних його об'єктові, предмету, меті та завданням; підтвердженням основних теоретичних положень результатами експериментальної перевірки та реалізацією основних розробок у процесі фахової підготовки майбутніх учителів технологій.

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійною науковою роботою, що містить результати дослідження, отримані автором особисто. У навчальній програмі «Текстильне матеріалознавство» (у співавторстві з Гнеденко О.П.) дисертанткою було запропоновано реалізацію компетентнісного підходу у процесі формування змісту навчальної програми з текстильного матеріалознавства, а також реалізацію проектної технології шляхом виконання проектів.

У навчальній програмі «Матеріалознавство» (у співавторстві з Гуменюк Т.Б.) автору належить змістове наповнення модулів програми. У навчальній програмі «Конфекціонування у швейному та галантерейному виробництві» (у співавторстві з Гуменюк Т.Б.) дисертанткою запропоновано структурування навчального матеріалу в модулі й теми. У навчальній програмі «Гігієна одягу» (у співавторстві з Гуменюк Т.Б.) автором визначено мету та завдання навчальної дисципліни, запропоновані засоби діагностики успішності навчання.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дисертаційної роботи доповідались та обговорювались на:

12 міжнародних конференцій і науково-практичних семінарах: «Наукова еліта як соціально-економічний фактор розвитку держав в умовах глобалізації», Київ, 2010 р.; «Науково-методичні засади управління якістю освіти в університетах», Київ, 2011 р.; «Підготовка молодих викладачів та аспірантів в галузі освітніх вимірювань», Кіровоград, 2011 р.; «Основні напрями реформування технологічної та професійно-технічної освіти», Київ, 2011 р.; «Освітні вимірювання: викладання, дослідження, практика», Форос, 2011 р.; «Графічна підготовка майбутніх фахівців: досвід, проблеми, перспективи» Ялта-Масандра, 2013 р.; «Професійна освіта: актуальні проблеми, шляхи вирішення, перспективи розвитку», Ялта-Масандра, 2013 р.; «Етнодизайн: Європейський вектор розвитку і національний контекст», Полтава, 2013 р.; «Освітні процеси в європейському вимірі», Київ, 2014 р.; «Європейський вибір України та освіта», Київ-Луцьк-

Житомир-Рівне, 2014 р.; «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», Київ, 2015 р.; «Освітня галузь «Технологія»: реалії та перспективи», Київ, 2015 р.;

10 науково-практичних всеукраїнських конференціях: «Літня школа аспірантів», Ялта, 2011 р.; «Освітня галузь «Технологія»: реалії та перспективи», Київ, 2012 р.; «Феномен писанки в сучасному культурно-освітньому просторі», Полтава, 2012 р.; «Проектна технологія: теорія, історія, практика», Умань, 2012 р.; «Освітня галузь «Технології»: реалії та перспективи», Київ, 2013 р.; «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», Київ, 2014 р.; «Освітня галузь «Технологія»: реалії та перспективи», Київ, 2014 р.; «Феномен писанки в сучасному культурно-освітньому просторі», Полтава, 2014 р.; «Генеza полотняного літопису у творчості майстра народного мистецтва Олександрі Великодної (до 100-річчя від дня народження)», Полтава, 2014 р.; «Мистецтво української вишивки, життєдайне джерело творчості, присвячена пам'яті героя України, заслуженого майстра народної творчості України В.С. Роїк», Полтава, 2014 р.;

науково-методичних конференціях і семінарах в Інженерно-педагогічному інституті Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова протягом 2011 – 2015 рр.

Публікації. Основні результати дослідження відображені у 16 публікаціях, серед них: 9 статей у наукових фахових виданнях, 1 стаття у зарубіжному фаховому виданні, 4 навчальні програми (у співавторстві), 2 тез у збірниках за результатами міжнародних семінарів. Окремі питання матеріалознавства були висвітлені у варіативному модулі «Технологія виготовлення виробів, оздоблених аплікацією», який є частиною електронного підручника «Трудове навчання. 5 клас (обслуговуючі види праці)».

Структура роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, додатків (19) та списку використаних джерел (152 найменування, з них 9 – іноземною мовою). Робота містить 17 таблиць та 13 рисунків. Загальний обсяг роботи – 272 сторінки, з них основного тексту - 160 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У вступі обґрунтовано актуальність проблеми, визначено та сформульовано мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження; висвітлено наукову новизну, практичне значення роботи та особистий внесок здобувача, наведено відомості про апробацію дисертації та впровадження її результатів.

У першому розділі «Теоретичні засади фахової підготовки майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів» проведено аналіз сучасного стану підготовки майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів, що свідчить про певні прогалини у ключових тенденціях сучасної освіти, зокрема: не враховується компетентнісний підхід, не реалізується проектно-технологічна діяльність, у змісті та оформленні навчальних програм не враховуються нові освітні та галузеві тенденції, недостатньо врахований принцип науковості у проектуванні змістового наповнення програм. Тому важливим

завданням є розробка нової навчальної програми та відповідної методики навчання майбутніх учителів технологій матеріалознавству швейних виробів.

Водночас був проведений аналіз змісту програм з матеріалознавства, аналіз назв навчальних дисциплін педагогічних і технологічних навчальних закладів, назв провідних підручників і посібників у галузі матеріалознавства. Це дало нам підстави довести думку про те, що для досліджуваної дисципліни, яка займається вивченням питань будови, властивостей, асортименту, виробництва та якості швейних матеріалів, найбільш доцільною назвою є «Матеріалознавство швейних виробів».

Проведено аналіз термінів «компетентність» і «компетенція», обґрунтовано теоретичні засади фахової підготовки вчителів технологій з матеріалознавства швейних виробів на засадах компетентнісного підходу, визначено поняття предметно-орієнтованих компетентностей, які формуються у процесі вивчення матеріалознавства швейних виробів майбутніми вчителями технологій (як комплекс сформованих знань, умінь і навичок з матеріалознавства швейних виробів, набутих в процесі навчання та практичної діяльності; якості та цінності особистості, що дозволяють ефективно досконало і результативно виконувати роботу; здатність вирішувати різноманітні завдання). Досліджено також методологію проекту «Tuning» щодо компетентнісного підходу, головні ідеї компетентнісного підходу у міжнародному освітньому просторі, що реалізуються на основі базових компетентностей; досліджено фахові педагогічні метакомпетентності, основні ідеї педагогічної Конституції Європи та нормативні документи законодавства України. Виявлено, що впровадження компетентнісного підходу в навчальний процес з матеріалознавства швейних виробів дає змогу вирішити досить поширену проблему, коли студенти здобувають значний обсяг теоретичних знань, але відчувають суттєві труднощі в діяльності, що потребує застосування цих знань для вирішення конкретних життєвих завдань або проблемних ситуацій.

Водночас розкрито сутність понять «проектна технологія», «метод проектів», «проектно-технологічна діяльність», «проект» та «проектна діяльність». Зроблений аналіз теоретичних основ проектно-технологічної діяльності майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів, розкрито провідну роль проектно-технологічної діяльності у навчально-виховному процесі, обґрунтовано шляхи реалізації проектно-технологічної діяльності у межах навчального процесу з матеріалознавства швейних виробів. Доведено, що проектно-технологічна діяльність є одним з ефективних інструментів особистісно-діяльнісної та практико-орієнтованої професійної підготовки студентів. Вона сприяє систематичній і комплексній реалізації завдання теоретичної та практичної підготовки, творчого розвитку та виховання майбутнього вчителя технологій.

У другому розділі «Методика навчання матеріалознавству швейних виробів майбутніх учителів технологій» розкрито методичний аспект підготовки майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів. Запропоновано модель системи навчання матеріалознавству швейних виробів майбутніх учителів технологій (рис. 1), в основі якої лежить системний підхід. Для реалізації поставленої мети нами запропоновано два основних підходи: компетентнісний і особистісно-орієнтований, які не були втілені в систему підготовки майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів.

Складовими елементами запропонованої нами моделі системи навчання матеріалознавству швейних виробів майбутніх учителів технологій є: мета, завдання, принципи, підходи, форми, методи, компоненти, компетентності, моніторинг, результати навчання.

Метою навчання матеріалознавству швейних виробів є формування бази теоретичних знань про виробництво, будову, властивості, асортимент і якість швейних матеріалів, формування у студентів навичок визначення властивостей матеріалів, формування предметно-орієнтованих компетентностей з добору швейних матеріалів для виготовлення одягу та виконання проектів.

Основними завданнями дисципліни «Матеріалознавство швейних виробів» визначено наступні: формування системи знань, вмінь і навичок з матеріалознавства швейних виробів; розвиток системного, творчого та технічного мислення для виконання проектних завдань; формування якостей особистості, навичок самоосвіти та саморозвитку; формування предметно-орієнтованих компетентностей.

В основу системи навчання матеріалознавству швейних виробів покладені такі принципи: науковості, систематичності й послідовності, доступності, зв'язку навчання з життям, наочності, свідомості й активності студентів у навчанні, індивідуального підходу до студентів, емоційності навчання. Система навчання матеріалознавству швейних виробів основна на компетентнісному та особистісно-орієнтованому підходах. Встановлено, що реалізацією компетентнісного підходу у процесі навчання матеріалознавству швейних виробів є проектна діяльність, оскільки завдяки їй формується та перевіряється готовність працювати на результат і формуються базові компетентності. Особистісно-орієнтований підхід також реалізується у процесі проектної діяльності студентів.

У процесі навчання матеріалознавству швейних виробів застосовуються наступні форми навчання: лекції, лабораторні роботи, індивідуальна робота, самостійна робота. У процесі підготовки майбутніх учителів технологій з вказаної вище дисципліни використовуються різноманітні методи навчання: словесні, наочні та практичні; індукція, дедукція, аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, конкретизація, виділення головного; репродуктивні та продуктивні методи.

Основними компонентами системи навчання, що впливають на реалізацію мети і завдань, визначено наступні: зміст підготовки з матеріалознавства швейних виробів, розвиток галузі матеріалознавства, методика підготовки, матеріально-технічне забезпечення, науково-дослідна робота, проектна діяльність. На основі педагогічних принципів та критеріїв нами розроблено навчальну програму, яка відповідає останнім вимогам щодо оформлення та відображає розвиток галузі матеріалознавства, а також забезпечує реалізацію основних завдань з матеріалознавства швейних виробів. Розкрито шляхи впровадження проектної діяльності у межах цієї навчальної дисципліни завдяки виконанню двох проектів. «Добір пакету матеріалів для швейного виробу» (обов'язковий до виконання) і «Проектування текстильних матеріалів» (варіативний у виконанні).

Для розробки методики навчання нами використано та науково обґрунтовані педагогічні технології, які враховують особливості навчальної дисципліни і у взаємодії формують методику навчання матеріалознавства швейних виробів майбутніх учителів технологій, а саме: технологія проблемного навчання,

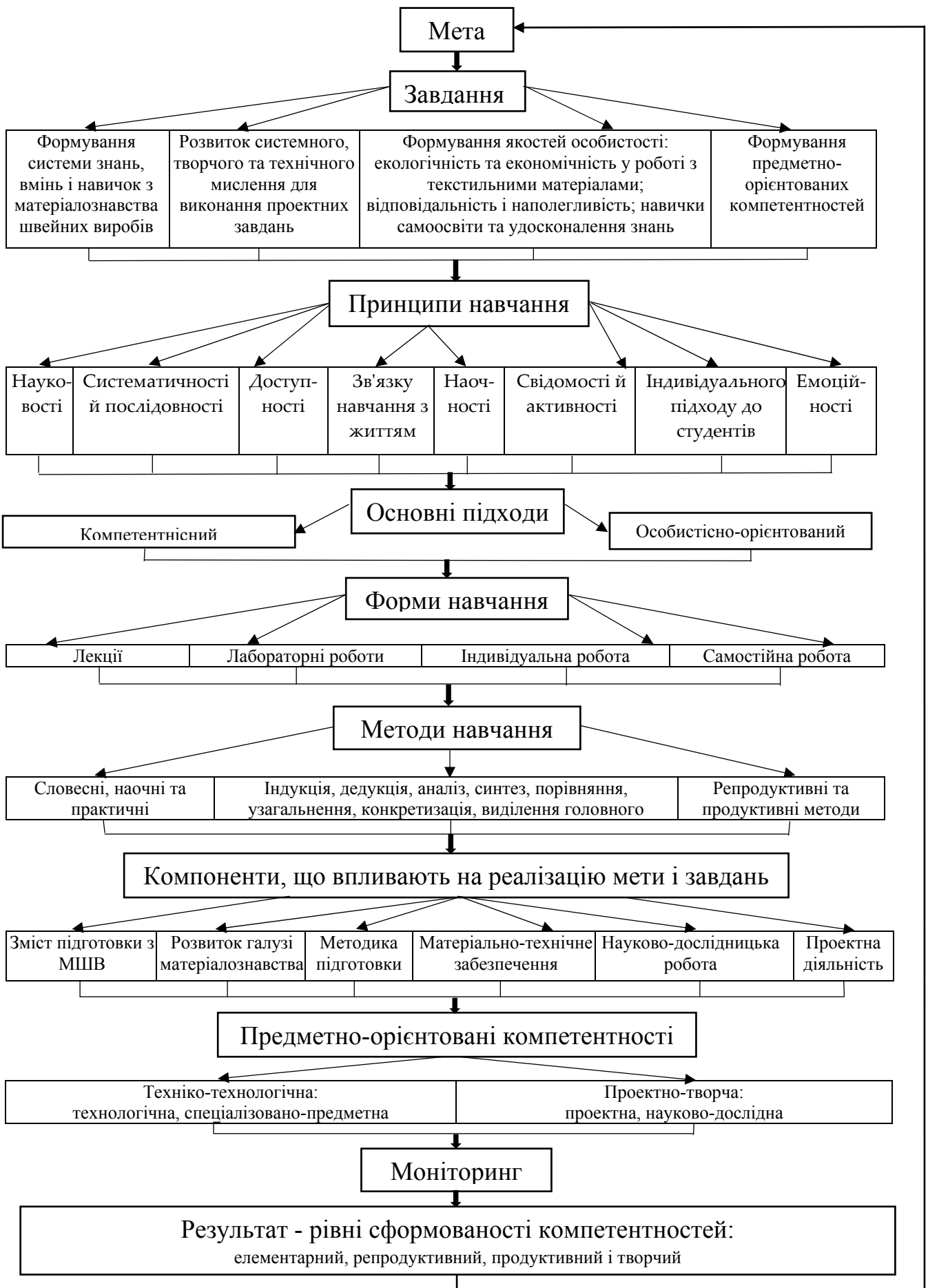

Рис. 1 Модель системи навчання МШВ майбутніх учителів технологій

технологія проектного навчання, інтерактивні технології, технологія індивідуалізованого навчання, технологія використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій. Для реалізації розробленої методики навчання матеріалознавству швейних виробів нами запропоновано навчальну методику добору матеріалів для швейного виробу та навчальну методику з проектування текстильних матеріалів.

У процесі вивчення матеріалознавства швейних виробів формуються дві компетентності: техніко-технологічна (технологічні, спеціалізовано-предметні) та проектно-творча (проектні та науково-дослідні). Моніторинг означає процес оцінювання результатів навчання на різних етапах. Результатом навчання матеріалознавству швейних виробів є рівні сформованості компетентностей: елементарний, репродуктивний, продуктивний, творчий. Для моніторингу результатів навчання та встановлення рівнів сформованості компетентностей нами розроблено критерії оцінювання навчальних досягнень студентів, а також тестові завдання для поточного та підсумкового контролю в середовищі MOODLE.

У третьому розділі дисертації «Експериментально-дослідна перевірка методики навчання матеріалознавства швейних виробів майбутніх учителів технологій» розкрито педагогічний експеримент з перевірки методики навчання матеріалознавству швейних виробів майбутніх учителів технологій.

Для вирішення поставлених завдань педагогічний експеримент проводився у три логічно пов'язані між собою етапи: I етап – пошуковий і констатувальний, II етап – формувальний, III етап – контролюючий. Експериментом було охоплено 468 студентів. Його достовірність було забезпечено порівняльним аналізом емпіричних даних дослідження експериментальної та контрольної вибірок. Величина експериментальної вибірки становила 192, а контрольної – 276 студентів.

Дослідно-експериментальна робота проводилась протягом 2010 – 2015 років на базі Інженерно-педагогічного інституту Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький університет імені Григорія Сковороди» і була спрямована на перевірку ефективності розробленої методики навчання матеріалознавству швейних виробів та впливу на підвищення якості фахової підготовки майбутніх учителів технологій.

У процесі експериментальної роботи нами визначено основні критерії (табл. 1), за якими визначалася ефективність запропонованої методики навчання матеріалознавству швейних виробів. Враховуючи той фактор, що результатами навчання з матеріалознавства швейних виробів є рівні сформованості компетентностей, а основними компетентностями, які формуються у процесі вивчення цієї дисципліни є техніко-технологічна та проектно-творча, то визначення ефективності методики навчання здійснювалося за такими компонентами/критеріями: технологічні, спеціалізовано-предметні, проектні, науково-дослідні. Критерії детальніше висвітлюються у показниках, а діагностичний інструментарій розкриває способи визначення ефективності методики навчання.

Критерії визначення ефективності методики навчання матеріалознавству швейних виробів

Компетентності	Компоненти	Критерії	Показники	Діагностичний інструментарій
Техніко-технологічна	Технологічний	База теоретичних знань про технологію прядіння, ткацтва та виготовлення інших швейних матеріалів	Рівень теоретичних знань про технології галузі (Т)	Вхідне, поточне, модульне та підсумкове тестування
	Спеціалізовано-предметний	Володіння методами лабораторного дослідження матеріалів та вміння визначати їх основні характеристики, які ґрунтуються на теоретичних відомостях	Рівень сформованості вмінь та навичок дослідження матеріалів (С)	Результати виконання і захист лабораторних робіт
Проектно-творча	Проектний	Здатність до проектно-творчої діяльності	Якість виконання проектів (П)	Оцінювання об'єктів проектно-творчої діяльності
	Науково-дослідний	Здатність до дослідницької та експериментальної діяльності в галузі матеріалознавства з метою проведення спостережень за протіканням процесів в умовах зміни їх основних характеристик	Кількісно-якісні показники реферативних робіт, наукових публікацій та участь у конференціях (Н)	Оцінювання результатів науково-дослідної діяльності

На першому етапі в рамках пошукового експерименту нами було проведено такі заходи: аналіз сучасного стану й тенденцій розвитку педагогічної освіти, аналіз стану підготовки майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів, дослідження проблем, що виникають у процесі навчання матеріалознавства швейних виробів.

На етапі констатувального експерименту була здійснена фіксація початкових параметрів, а саме: рівня теоретичних знань про технології галузі, рівня сформованості вмінь та навичок дослідження матеріалів, рівня якості виконання проектів та кількісно-якісних показників реферативних робіт, наукових публікацій

та участі у конференціях, а також здійснена діагностика ставлення студентів до навчальної дисципліни «Матеріалознавство швейних виробів».

На другому етапі нами проводився формувальний експеримент. На основі запропонованих у дисертаційній роботі теоретично обґрунтованих положень щодо методики навчання матеріалознавству швейних виробів на експериментальній базі було створено відповідні умови навчання та розроблено, апробовано та впроваджено у навчальний процес розроблену методику навчання матеріалознавству швейних виробів. Початкові організаційно-педагогічні умови проведення формувального експерименту мали однаковий характер, однак експериментальні вибірки відрізнялися від контрольних кількома компонентами (особливостями), які впливають на реалізацію мети і завдань системи навчання матеріалознавства швейних виробів, а саме: зміст навчальної дисципліни, методика навчання, матеріально-технічне забезпечення, науково-дослідна робота, проектна діяльність.

На третьому етапі в рамках контролюючого експерименту було здійснено обробку, систематизацію, порівняльний аналіз отриманих емпіричних результатів щодо відстеження динаміки відібраних критеріїв та показників в експериментальних і контрольних групах до і після формувального експерименту. Статистичне підтвердження достовірності отриманих результатів формувального експерименту за відібраними критеріями та їх показниками здійснювалося за t-критерієм Стюдента; вірогідність експериментальних даних становить 0,95. Динаміка показників експериментальної та контрольної вибірок представлена у таблиці 2.

Таблиця 2

**Динаміка показників успішності
контрольних та експериментальних вибірок**

Показник	Позначення	k	Експериментальні дані, %	
			до початку експерименту ($x_{cp} - y_{cp}$)	після експерименту ($x_{cp} - y_{cp}$)
Рівень теоретичних знань про технології галузі	Т	2	1,22	5,33
Рівень сформованості вмінь та навичок дослідження матеріалів	С	2	0,67	8,36
Якість виконання проектів	П	2	0,36	9,05
Кількісно-якісні показники реферативних робіт, наукових публікацій та участі у конференціях	Н	1	1,04	4,93

Примітка: x_{cp} – середній показник рівня сформованості в експериментальних вибірках;
 y_{cp} – середній показник рівня сформованості в контрольних вибірках.

Ефективність методики навчання визначається нами як середньозважена величина всіх показників ефективності за формулою:

$$E_{\phi} = \frac{k_2T + k_2C + k_2П + k_1H}{k_2 + k_2 + k_2 + k_1} = \frac{2 \cdot 5,33 + 2 \cdot 8,36 + 2 \cdot 9,05 + 4,93}{2 + 2 + 2 + 1} = 7,2\%,$$

де: k – коефіцієнт вагомості даних показників: $k_1 = 1$ бал – низький коефіцієнт вагомості; $k_2 = 2$ бали – високий коефіцієнт вагомості.

Обробка експериментальних даних вказує на те, що інтегрований показник рівня теоретичних знань про технології галузі, рівня сформованості вмінь та навичок дослідження матеріалів, рівня якості виконання проектів та кількісно-якісних показників реферативних робіт, наукових публікацій та участі у конференціях дорівнює 7,2 %.

Отже, результати педагогічного експерименту свідчать про те, що показники навчальних досягнень студентів з матеріалознавства швейних виробів в експериментальних групах вищі, ніж у контрольних. Це підтверджує викладене в дисертації припущення, що фахова підготовка майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів покращиться за умови реалізації розробленої нами методики навчання на основі компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів.

ВИСНОВКИ

1. Проведений аналіз стану підготовки майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів свідчить про те, що не враховується компетентнісний підхід, не реалізується проектно-технологічна діяльність, недостатньо врахований принцип науковості у проектуванні змістового наповнення програм, недостатньо реалізовується принцип наочності під час проведення занять тощо. Виходячи з цього, є необхідність у розробці методики навчання майбутніх учителів технологій матеріалознавству швейних виробів на основі компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів.

Проведений аналітичний огляд змістового наповнення програм з матеріалознавства, назв навчальних дисциплін педагогічних і технологічних навчальних закладів, назв провідних підручників і посібників у галузі матеріалознавства дав підстави вважати, що найбільш доцільною назвою досліджуваної дисципліни є «Матеріалознавство швейних виробів».

2. Використовуючи досвід міжнародного освітнього простору, зокрема методологію проекту «Tuning», та українських наукових досліджень, підтверджено, що головні ідеї компетентнісного підходу реалізуються на основі базових компетентностей, в термінах яких формулюються результати навчання. На основі метакомпетентностей для освітньої галузі та тлумачення поняття «компетентність», нами визначено поняття предметно-орієнтованих компетентностей, які формуються у процесі навчання матеріалознавства швейних виробів майбутніх учителів технологій, як комплекс сформованих знань, умінь і навичок з матеріалознавства швейних виробів, набутих в процесі навчання та практичної діяльності; якості та цінності особистості, що дозволяють ефективно досконало та результативно виконувати роботу; здатність вирішувати різноманітні завдання.

Доведено, що проектна технологія – це одна з найперспективніших складових освітнього процесу, одна із інноваційних технологій навчання та виховання, яка створює умови для творчого саморозвитку та самореалізації студентів, а також забезпечує формування основних компетентностей студента. Поняття «проектна технологія» найкраще розкривається у взаємозв'язку характеристики такого поняття як «проектно-технологічна діяльність», яка є реалізацією особистісно-орієнтованого підходу. Сучасні тенденції освітньої галузі «Технології» та сама навчальна програма зображують провідну роль проектно-технологічної діяльності у навчально-виховному процесі. Вона сприяє систематичній і комплексній реалізації завдання теоретичної та практичної підготовки, творчого розвитку та виховання майбутніх учителів технологій, забезпечує творчу діяльність студентів, сприяє підвищенню мотивації у навчанні, активізації засвоєння та закріплення отриманих знань, набуття навичок їх професійного практичного застосування, а тому проектно-технологічна діяльність вирішує низку актуальних завдань підготовки майбутніх вчителів технологій.

3. Для підвищення ефективності фахової підготовки майбутніх учителів технологій нами було розроблено методику навчання матеріалознавству швейних виробів, в основі якої лежить системний підхід, суть якої полягає у поетапному процесі навчання матеріалознавству швейних виробів майбутніх учителів технологій від початкової мети до отримання кінцевих результатів. Складовими елементами запропонованої нами моделі системи навчання матеріалознавству швейних виробів майбутніх учителів технологій є: мета, завдання, принципи, підходи, форми, методи навчання, компоненти, що впливають на реалізацію мети і завдань, компетентності, моніторинг, результат (рівні сформованості компетентностей).

Для реалізації методики навчання нами запропоновано два основних підходи: компетентнісний і особистісно-орієнтований, які вперше втілені в систему підготовки майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів. Реалізацією компетентнісного підходу у процесі навчання матеріалознавству швейних виробів є проектна діяльність, оскільки завдяки їй формується та перевіряється готовність працювати на результат, формуються базові компетентності, формується здатність до вирішення конкретних завдань і проблемних ситуацій. Основним шляхом реалізації особистісно-орієнтованого підходу в навчальній діяльності студентів на заняттях з матеріалознавства швейних виробів також є проектна діяльність, що полягає у виконанні двох проектів.

Доведено, що на реалізацію мети та завдань системи навчання матеріалознавству швейних виробів значний вплив мають наступні компоненти: зміст підготовки з матеріалознавства швейних виробів, розвиток галузі матеріалознавства, методика підготовки, матеріально-технічне забезпечення, науково-дослідна робота, проектна діяльність.

Для реалізації мети та основних принципів навчання важливе значення має зміст підготовки майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів. Особливістю досконалого програмного забезпечення має бути відображення сучасних процесів у сфері матеріального виробництва, зокрема, відображення сучасного рівня розвитку та особливостей швейної галузі. На підставі

проведених наукових досліджень педагогічних принципів та критеріїв, а також останніх вимог щодо розробки та оформлення програм нами розроблено навчальну програму з дисципліни.

Для розробки методики навчання нами використано педагогічні технології. Враховуючи особливості навчальної дисципліни нами підбрано технології навчання, які у взаємодії формують методику навчання матеріалознавства швейних виробів майбутніх учителів технологій, а саме:

- технологія проблемного навчання;
- технологія проектного навчання;
- інтерактивні технології;
- технологія індивідуалізованого навчання;
- технологія використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій.

Розроблена методика навчання матеріалознавству швейних виробів реалізується шляхом виконання проектів «Добір пакету матеріалів для швейного виробу» (обов'язковий до виконання) і «Проектування текстильних матеріалів» (варіативний у виконанні).

У процесі навчання матеріалознавству швейних виробів формуються дві компетентності: техніко-технологічна (що складається з технологічного та спеціалізовано-предметного компоненту) та проектно-творча (що складається з проектного та науково-дослідного компоненту).

Для моніторингу результатів навчання та визначення рівня сформованості компетентностей (елементарний, репродуктивний, продуктивний, творчий) нами визначено критерії оцінювання навчальних досягнень студентів, розроблено тестові завдання для поточного та підсумкового контролю в середовищі MOODLE.

4. Враховуючи той фактор, що результатами навчання з матеріалознавства швейних виробів є рівні сформованості компетентностей, а основними компетентностями, які формуються у процесі вивчення цієї дисципліни є техніко-технологічна та проектно-творча, виходячи з цього компонентами/критеріями визначення ефективності методики навчання запропоновано наступні: технологічні, спеціалізовано-предметні, проектні, науково-дослідні. Критерії детальніше висвітлюються у показниках, а діагностичний інструментарій розкриває способи визначення ефективності методики навчання.

На основі запропонованих компонентів, критерії та показників (а саме: технологічних, спеціалізовано-предметних, проектних та науково-дослідних) визначення ефективності методики навчання матеріалознавству швейних виробів було проведене експериментальне дослідження. Результати педагогічного експерименту свідчать про те, що показники навчальних досягнень студентів з матеріалознавства швейних виробів в експериментальних групах вищі на 7,2 %, ніж у контрольних. Це підтверджує викладене в дисертації припущення, що підготовка майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів покращиться за умови проведення навчального процесу на основі компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів, а також врахування закономірностей і методичних умов формування системи знань, умінь і навичок шляхом навчально-методичного забезпечення та впровадження сучасних технологій навчання, реалізації змісту та логіки організації навчального процесу.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

Статті у фахових виданнях та наукових збірниках України:

1. Ніколайчук С.П. Оцінювання навчальних досягнень учнів і студентів за результатами проектно-технологічної діяльності освітньої галузі «Технології» / С.П. Ніколайчук // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 5, Педагогічні науки: реалії та перспективи. - Випуск 28: збірник наукових праць. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 170-174.
2. Ніколайчук С.П. Роль текстильного матеріалознавства у змістовному наповненні нової редакції програми «Трудове навчання» в умовах проектно-технологічної системи / С.П. Ніколайчук // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. - Випуск 30: збірник наукових праць / за заг. ред. проф. М.С. Корця. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 154-159.
3. Ніколайчук С.П. Формування професійних компетенцій з текстильного матеріалознавства як педагогічна проблема / С.П. Ніколайчук // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка: зб. наук. праць. Вип. 19 / Глухівський НПУ ім. О. Довженка; редкол: О.І. Курок (відп. ред.) [та ін.]. – Глухів: ГНПУ ім. О.Довженка, 2011. – С. 82-88.
4. Ніколайчук С.П. Проектно-технологічна діяльність майбутніх учителів технологій у процесі їх професійної підготовки / С.П. Ніколайчук // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 5, Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 31: збірник наукових праць / за ред. проф. М.С. Корця. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – С. 139-142.
5. Ніколайчук С.П. Організація проектно-технологічної діяльності майбутніх учителів технологій з текстильного матеріалознавства / С.П. Ніколайчук // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [гол. Ред.: М.Т. Мартинюк]. – Умань : ПП Жовтий О.О., 2012. – Ч. 2. – С. 253-258.
6. Ніколайчук С.П. Проектування змісту підготовки майбутніх учителів технологій з текстильного матеріалознавства / С.П. Ніколайчук // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 5, Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 38: збірник наукових праць / за ред. Д.Е. Кільдерова. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С. 131-139.
7. Ніколайчук С.П. Методика добору матеріалів для швейного виробу у процесі його проектування / С.П. Ніколайчук // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 5, Педагогічні науки: реалії та перспективи. - Випуск 46: збірник наукових праць / за заг. ред. Д.Е. Кільдерова – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 185-190.
8. Ніколайчук С.П. Модель навчання матеріалознавству швейних виробів майбутніх учителів технологій / С.П. Ніколайчук // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. - Випуск 51: збірник наукових праць. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – С. 194-198.

9. Ніколайчук С.П. Реалізація проектно-технологічної системи при проведенні гурткових занять з печворку / С.П. Ніколайчук // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 5, Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 25: збірник наукових праць. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. – С. 134-138.

Статті у фахових виданнях іноземних держав, які включені до міжнародних наукометричних баз:

10. Nikolaychuk Svitlana. Designing the content of training future teacher of technology with selection in the garment and gallantary manufacture // European Applied Sciences, March, 2014,(3) - pp. 65-68.

Матеріали конференцій, тези:

11. Ніколайчук С.П. Педагогічні оцінювання творчих проектів студентів освітньої галузі «Технології» / С.П. Ніколайчук // Підготовка молодих викладачів та аспірантів в галузі освітніх вимірювань: Тези міжнародного семінару молодих науковців (Кіровоград, Україна, 11-14 травня 2011 р.). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. –С. 52-54.

12. Ніколайчук С.П. Тестове оцінювання рівня навчальних досягнень студентів з текстильного матеріалознавства / С.П. Ніколайчук // Освітні вимірювання: викладання, дослідження, практика: Тези міжнародної літньої школи (Форос, Україна, 8-15 жовтня 2011 р.)

Науково-методичні видання:

13. Гнеденко О.П., Ніколайчук С.П. Текстильне матеріалознавство: програма для вищих навчальних закладів, галузь знань 0101 Педагогічна освіта, напрям підготовки – 6.010103 Технологічна освіта / Мін-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – 16 с.

14. Гуменюк Т.Б., Ніколайчук С.П. Конфекціювання у швейному та галантерейному виробництві: програма для вищих навчальних закладів, галузь знань 0101 Педагогічна освіта, спеціальність – 7.01010301, 8.01010301 Технологічна освіта / Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 10 с.

15. Гуменюк Т.Б., Ніколайчук С.П. Матеріалознавство: програма для вищих навчальних закладів, галузь знань 0101 Педагогічна освіта, напрям підготовки – 6.010104 Професійна освіта / Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 18 с.

16. Гуменюк Т.Б., Ніколайчук С.П. Гігієна одягу: програма для вищих навчальних закладів, галузь знань 0101 Педагогічна освіта, напрям підготовки – 6.010104 Професійна освіта / Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 10 с.

АНОТАЦІЯ

Ніколайчук С.П. Методика навчання матеріалознавства швейних виробів майбутніх учителів технологій. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання (технічні дисципліни). –

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Київ, 2015.

Дисертація присвячена дослідженню питань вдосконалення методики навчання матеріалознавства швейних виробів майбутніх учителів технологій шляхом реалізації компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів у навчальному процесі.

У роботі проведений аналіз стану підготовки майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів; обґрунтовано теоретичні засади фахової підготовки вчителів технологій з матеріалознавства швейних виробів на засадах компетентнісного підходу; розкрито теоретичні засади використання проектної технології у процесі фахової підготовки майбутніх учителів технологій з матеріалознавства швейних виробів.

У дисертації запропоновано теоретично обґрунтовану модель системи навчання матеріалознавства швейних виробів майбутніх учителів технологій на основі компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів у навчальному процесі; розкрито методику навчання матеріалознавству швейних виробів, що оснований на педагогічних технологіях; розроблено зміст та методичне забезпечення реалізації методики навчання матеріалознавству швейних виробів.

У роботі експериментально доведено ефективність запропонованої методики навчання матеріалознавства швейних виробів майбутніх учителів технологій.

Ключові слова: матеріалознавство швейних виробів, майбутні вчителі технологій, компетентнісний підхід, особистісно-орієнтований підхід, предметно-орієнтовані компетентності, технології навчання, проектна технологія, ефективність навчання.

АННОТАЦИЯ

Николайчук С.П. Методика обучения материаловедения швейных изделий будущих учителей технологий. - Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.02 - теория и методика обучения (технические дисциплины). - Национальный педагогический университет имени М.П. Драгоманова. - Киев, 2015.

Диссертация посвящена исследованию вопросов совершенствования методики обучения материаловедения швейных изделий будущих учителей технологий путем реализации компетентностного и личностно-ориентированного подходов в учебном процессе.

В работе проведен анализ современного состояния подготовки будущих учителей технологий по материаловедению швейных изделий, анализ содержания программ. Проведен анализ терминов «компетентность» и «компетенция», обоснованы теоретические основы профессиональной подготовки учителей технологий по материаловедению швейных изделий на основе компетентностного подхода, сформулировано определение понятия предметно-ориентированных компетентностей, которые формируются в процессе изучения материаловедения швейных изделий. Исследовано методологию проекта «Tuning» по компетентностному подходу, главные идеи компетентностного подхода в международном образовательном пространстве, реализуемых на основе базовых

компетенций; исследованы профессиональные педагогические метакомпетентности, основные идеи педагогической Конституции Европы и нормативные документы законодательства Украины.

Также раскрыта сущность понятий «проектная технология», «метод проектов», «проектно-технологическая деятельность», «проект» и «проектная деятельность». Сделан анализ теоретических основ проектно-технологической деятельности будущих учителей технологий по материаловедению швейных изделий, раскрыто ведущую роль проектно-технологической деятельности в учебно-воспитательном процессе, обоснованы пути реализации проектно-технологической деятельности в рамках учебного процесса по материаловедению швейных изделий.

В диссертации раскрыт методический аспект подготовки будущих учителей технологий по материаловедению швейных изделий. Предложена модель системы обучения материаловедению швейных изделий будущих учителей технологий на основе компетентностного и личностно-ориентированного подходов в учебном процессе. На основе педагогических принципов и критериев предложено содержательное наполнение дисциплины и разработана учебная программа. Предложена методика обучения материаловедения швейных изделий на основе педагогических технологий. Для реализации проектной технологии предложены методические рекомендации к выполнению двух проектов. Предложены критерии оценки учебной деятельности и определены результат - уровни сформированности компетенций.

В процессе экспериментальной работы предложены критерии, показатели и диагностический инструментарий для определения эффективности предложенной методики обучения материаловедению швейных изделий. В рамках эксперимента было осуществлено обработку, систематизацию, сравнительный анализ полученных результатов; для статистического подтверждения достоверности полученных результатов использовался статистический критерий (t-критерий Стьюдента).

В работе экспериментально доказана эффективность предложенной методики обучения материаловедения швейных изделий будущих учителей технологий.

Ключевые слова: материаловедение швейных изделий, будущие учителя технологий, компетентностный подход, личностно-ориентированный подход, предметно-ориентированные компетентности, технологии обучения, проектная технология, эффективность обучения.

SUMMARY

Nikolaichuk S. P. Sewn products material science teaching technique for to-be handicraft teachers. – Manuscript.

Thesis for a candidate degree of pedagogical science on specialty 13.00.02 – theory and methodology of training (technical disciplines). – National Pedagogical Dragomanov University. – Kyiv, 2015.

This research is dedicated to improving the sewn products material science teaching technique for to-be handicraft teachers by implementing the competence and person-centered approaches to learning process.

The paper analyzes the state of preparation of to-be handicraft teachers of the sewn products material science; establishes the theoretical foundations of professional training of the to-be handicraft teachers of the sewn products material science based on competence approach; describes theoretical principles of usage design technology in the professional training of the to-be handicraft teachers of sewn products material science.

The thesis proposes the theoretically grounded model of the system of training of the to-be handicraft teachers the sewn products material science based on the competence and person-centered approaches in education; the methodology of the sewn products material science teaching technique for to-be handicraft teachers training based on educational technologies was revealed; the content and the methodological support of the implementation of methodology of the sewn products material science teaching technique was developed.

The work experimentally proved the efficiency of the suggested sewn products material science teaching technique for to-be handicraft teachers.

Keywords: material science of the sewn products, teaching technique for to-be handicraft teachers, competence approach, person-centered approach, subject-oriented competences, teaching technologies, design technology, efficiency of studies.

Підписано до друку 17.11.2015 р. Формат 60x84/16.

Папір офсетний. Гарнітура Times.

Наклад 100 пр. Зам. № 585

Віддруковано з оригіналів.

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова. 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9
Свідоцтво про реєстрацію № 1101 від 29.10.2002.
(044) 239-30-26.